

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีสารสนเทศ ในปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมาก สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็นการศึกษา ด้านการปฏิบัติงาน การดำรงชีพบทบาทของสารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์มาก จะเห็นได้จากความสำเร็จทางด้านต่าง ๆ ในด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การศึกษา เกิดขึ้นได้เพราะการนำสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้น สารสนเทศที่มีความถูกต้องทันสมัยเชื่อถือได้ และเหมาะสมกับความสามารถของผู้นำไปใช้งาน จึงถือได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ปัญหาที่พบในปัจจุบันนี้จึงเป็นปัญหาจากการที่เราได้รับข้อมูลสารสนเทศมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น หรือมีข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ไม่เพียงพอต่อการพิจารณาตัดสินใจ ทำให้เกิดความสับสนยุ่งยากเกี่ยวกับสารสนเทศ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543 : 1-18)

รายงานขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) แสดงให้เห็นว่าปัญหาที่ผู้ใช้สารสนเทศพบ คือ การเข้าถึงสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงด้วยความยากลำบาก หรือสารสนเทศที่มีไม่ตรงกับความต้องการ ไม่มีเวลาเพียงพอในการเลือกประเมินและสังเคราะห์สารสนเทศผู้ใช้มีข้อจำกัดเฉพาะ เช่น มีความกดดันที่จะใช้รูปแบบการนำเสนอเพียงบางลักษณะ ไม่คุ้นเคยภาษา จึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศ และไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการสารสนเทศ (Nelson, 2000) ปัญหาหนึ่งคือ การด้อยความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากปริมาณที่มากมายของแหล่งข้อมูลสารสนเทศในอินเทอร์เน็ตเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนมากมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องว่า ทุกแหล่งข้อมูลสามารถหาพบได้บนเว็บ คอมพิวเตอร์เป็นแหล่งข้อมูลที่ให้ทุกสิ่งและสิ่งที่ได้จากคอมพิวเตอร์ดีกว่าหนังสือหรือครู ไม่เห็นความสำคัญของห้องสมุด นักเรียนบางคนไม่ต้องการเผชิญหน้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และนักเรียนจำนวนมากให้ความสนใจปริมาณของแหล่งข้อมูลมากกว่าคุณภาพของแหล่งข้อมูลรวมทั้งนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของบรรณานุกรมซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิง สำหรับค้นคว้าแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ต่อไป วิธีการที่จะช่วยเหลือนักเรียนในการสืบค้นเกี่ยวกับสารสนเทศได้ก็คือ การให้เวลาดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างจริงจังในการทำกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มี

ความสามารถด้านสารสนเทศ (Information Literacy) ดังนั้นจึงควรหาหนทางที่จะพัฒนาทักษะในการเลือกรับสารสนเทศให้ดียิ่งขึ้น สามารถกลั่นกรองสารสนเทศที่มีประโยชน์ออกมาใช้ได้ และการใช้วิจารณญาณในการประเมินแหล่งข้อมูลสารสนเทศ กล่าวโดยสรุปคือการศึกษาในปัจจุบันควรพัฒนาคนให้รู้จักรับและสามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ จึงจัดว่าเป็นบุคคลที่จะสามารถสร้างสรรค์ปัญญาได้ (พระธรรมปิฎก, 2539 : 5-6 ; Smith, 1999 ; Wright, 2000)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลกระทบต่อการศึกษาของไทย เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางหรือเครื่องมือในการสื่อสารถ่ายทอด และเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การมีแหล่งข้อมูลมากมายที่เราสามารถจะเข้าถึงได้ แสดงให้เห็นว่ามีเครื่องมือที่ทันสมัยแต่ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่า ประชาชนจะมีการศึกษาดีขึ้นหรือใช้เครื่องมือเพื่อแสวงหาความรู้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละบุคคลระบบการศึกษาไทยจึงควรมีหน้าที่ต้องสร้างคนให้มีนิสัยแสวงหาความรู้จากแหล่งที่อยู่นอกห้องเรียน หรือที่อยู่รอบ ๆ ตัวให้มากที่สุด บทบาทของครูและนักเรียนต้องมีการเปลี่ยนแปลงนักเรียนต้องเรียนรู้และฝึกทักษะของการรู้แหล่งข้อมูลและเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้ ใช้ข้อมูลได้โดยมีทักษะในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลว่า ข้อมูลใดเป็นประโยชน์ข้อมูลใดไม่เหมาะสม วิธีการเรียนการสอนต้องให้นักเรียนตระหนักว่าองค์ความรู้มีอยู่ทั่วไป และสอนวิธีการศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองเป็นประเด็นสำคัญฝึกให้ผู้เรียนประเมิน ตัดสินใจ จริยธรรมและคุณธรรม และใช้สารสนเทศจากเครือข่ายให้เป็นประโยชน์สูงสุด (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2538 : 80-92)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 นอกจากจะมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาให้บรรลุมาตรฐานนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม 2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3. ความสามารถในการ

แก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำ กระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของ สังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น และ 5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ใน ด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมี คุณธรรม (บุปผชาติ ทัทพิภรณ์, 2552)

การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก (Resource-Based Learning) เป็นแนวคิด หนึ่งที่ทำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้กระบวนการทางสารสนเทศจากแหล่งข้อมูล และเนื้อหาวิชา เรียนไปพร้อมกันโดยเน้นให้ผู้เรียนแสวงหา และใช้ความรู้จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการทางสารสนเทศ และเกิดความรู้จากการใช้สารสนเทศในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การเรียนรู้กระบวนการเรียนของผู้เรียนนี่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อไป (National Forum on Information Literacy, 1989) ฉะนั้น ในการเรียนการสอนผู้เรียนจะ ได้รับการฝึกฝนและส่งเสริมให้มีความสามารถด้านสารสนเทศ รวมถึงทักษะการนำเสนอความรู้ ความคิดของตนเองออกมาในรูปแบบที่หลากหลาย ตามความสามารถและความแตกต่างของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้และ ทักษะต่าง ๆ เรียนรู้กระบวนการเรียน เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เช่น แหล่งข้อมูลต่าง ๆ ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่โดยจะนำตนเองและควบคุมตนเองใน การเรียนรู้ เน้นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดประสบการณ์ เพื่อช่วยให้การเรียนรู้กว้างขวาง ชับซ้อน หลากหลายขึ้น ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมุ่งให้ผู้เรียนสร้างความรู้โดยครุมีบทบาท หน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจ ของผู้เรียน และส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองได้เต็ม

ศักยภาพต่อไป (University of Queensland, 1991 ; The Woodbridge Board of Education, 1997)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก สามารถจำแนกตามลักษณะของการได้มาของแหล่งข้อมูล แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่จัดหาให้และผู้เรียนเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่แสวงหาด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมความสามารถด้านสารสนเทศ โดยการเรียนรู้และใช้กระบวนการในการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ทั้งในลักษณะที่ครูจัดหาหรือเตรียมไว้ให้ เช่น เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ซีดีรอม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เว็บช่วยสอน และจากการแสวงหาแหล่งข้อมูลด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเรียนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ศูนย์สื่อสารสนเทศ อินเทอร์เน็ต พิพิธภัณฑ์ รายการวิทยุและโทรทัศน์ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำโครงการการค้นคว้า เป็นต้น (Campbell and Others, 2002) ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องรู้จักพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ สามารถเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในชีวิตประจำวันได้โดยเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้จากข้อมูลข่าวสารทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจำเป็นจะต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ ในการพัฒนาผู้เรียนการจัดการศึกษาในนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้น ผู้เรียนอยู่ในช่วงของวัยรุ่นที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เพ็ญเจท์เรียกกระยะพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยนี้ว่า ระยะแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่ป็นนามธรรม สามารถคิดแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบ มีความจำที่มีประสิทธิภาพมาก ความจำในระยะนี้จะทำให้เกิดความสามารถใหม่ ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (โยธิน ศันสนยุทและคณะ, 2533 : 191-194) สอดคล้องกับแนวคิดของกาเย็ที่ว่า วัยรุ่นมีสติปัญญาในขั้นการคิดแบบเหตุผลเชิงนามธรรม สามารถแก้ปัญหาในสิ่งที่ป็นนามธรรมได้ คือคิดจากข้อมูลที่นอกเหนือจากที่เห็นด้วยตา เข้าใจและคิดหาเหตุผลเชิงนามธรรมได้ดีขึ้น ออซูเบลเป็นนักจิตวิทยาผู้หนึ่งที่มีความเชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนมีพื้นฐานซึ่งเชื่อมโยงเข้ากับความรู้ใหม่ได้ จะทำให้การเรียนสิ่งใหม่นั้นมีความหมาย ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างเข้าใจและมีความหมายต่อผู้เรียน ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้ใหม่โดยเกิดจากการตีความจากประสบการณ์ที่ได้รับ และกระบวนการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดหากกระบวนการนั้นมีความหมายกับผู้เรียน (สมศักดิ์ สินธุเวชญ์, 2542 : 43-46) ดังนั้น นักเรียนสามารถใช้ทักษะคอมพิวเตอร์พื้นฐานเพื่อฝึกฝนทักษะการสืบค้นและใช้สารสนเทศจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

โดยเฉพาะจากคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการสร้างความรู้ และส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน และการค้นคว้า ตลอดจนปลูกฝังความสามารถด้านสารสนเทศในระดับพื้นฐานให้นักเรียนได้พัฒนาต่อไปในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อประเมินความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น เรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงขึ้น
3. ได้แนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้สนใจในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศ

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร/กลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลานกระบือวิทยา

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 โรงเรียนลานกระบือวิทยา จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนที่ได้รับการสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหารายวิชาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เรื่อง การใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อยในรายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (กรมวิชาการ, 2545) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังนี้

3.1 ความเป็นมาของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.2 การใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการสื่อสารและสืบค้นสารสนเทศเบื้องต้น

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้า ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้นิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญไว้ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ครูจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการเรียนจากการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่หลากหลายทั้งสิ่งพิมพ์และไม่ใช้สิ่งพิมพ์

2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การเตรียมการเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบด้วยแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลัก สภาพ ลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่แสดงการจัดโครงสร้างที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญต่างๆ ที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี แนวคิด ความเชื่อ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญในการเรียน รวมทั้งวิธีสอนและ

เทคนิคการสอนต่างๆ ที่ช่วยให้สภาพการเรียนรู้การสอนเป็นไปตามทฤษฎี แนวคิด หลักการพื้นฐาน ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ และใช้เป็นแบบแผนในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. ความสามารถด้านสารสนเทศ หมายถึง การเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และใช้สารสนเทศได้อย่างถูกต้องและสร้างสรรค์ โดยวัดจากแบบ ประเมินความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้า สร้างขึ้น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนวิชา คอมพิวเตอร์ เบื้องต้น เรื่อง การใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งวัดจากคะแนนที่ได้จากการสอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เรื่อง การใช้งานอินเทอร์เน็ต ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลานกระบือวิทยา จังหวัด กำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด การเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน

2. ความสามารถด้านสารสนเทศของนักเรียนที่ได้รับการสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งข้อมูลเป็นหลักอยู่ในเกณฑ์ระดับดี